

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 februarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Nadejda Toma

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Harkov din 29 aprilie 1945, în cauza penală în privința lui

Mihailov Ivan Petrovici, născut în anul 1924, în s. Hlinaia, r-nul Slobozia, fără antecedente penale.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 28.12.2015 – 16.02.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Harkov din 29 aprilie 1945, Mihailov Ivan a fost condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu aplicarea art. 2 al Decretului Prezidiului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, la 15 ani muncă silnică, cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Mihailov Ivan a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, locuind în s. Hlinaia, r-nul Slobozia, teritoriu temporar ocupat de trupele germano-române, în luna iunie 1942, s-a încadrat benevol în serviciu la autoritățile de ocupație în calitate de gardian al jandarmeriei române.

A activat în această funcție 15 zile, după ce inculpatul a fost racolat de către șeful de post al jandarmeriei în calitate de agent secret, având misiunea de a denunța activiștii sovietici și persoanele care aveau o atitudine ostilă față de regimul instaurat.

În luna martie 1943, la denunțul inculpatului Mihailov Ivan a fost arestată activista sovietică cet. Kruglaia N., deoarece și-a exprimat nemulțumirea față de autoritățile ocupate.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Harkov

din 29 aprilie 1945, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestuia la răspundere penală.

3.1 În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul General Adjunct a invocat faptul că în materialele cauzei nu au fost administrate probe care pot servi drept motiv pentru declararea lui Mihailov Ivan vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, adică pentru săvârșirea infracțiunii contrarevoluționare – trădare de patrie.

Instanța nu a stabilit că acțiunile condamnatului erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriului URSS, după cum prevede dispoziția art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU.

La fel, instanța de judecată a încălcat dreptul condamnatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Mihailov Ivan pentru trădare de patrie constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Mihailov Ivan a fost condamnat la 29 aprilie 1945, prin sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Harkov pentru săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare, în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de

condamnare a lui Mihailov Ivan în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, se casează sentința Tribunalului militar al trupelor NKVD a regiunii Harkov din 29 aprilie 1945, cu încetarea procesului penal în privința lui *Mihailov Ivan Petrovici*, condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU.

Mihailov Ivan Petrovici este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 16 februarie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma